

**GADA PĀRSKATS PAR DARBĪBĀM, KO
FINANSĒ NO ASTOTĀ, DEVĪTĀ UN DESMITĀ
EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDA (EAF)**

(2010/C 303/02)

Gada pārskats par darbībām, ko finansē no astotā, devītā un desmitā Eiropas Attīstības fonda (EAF)

SATURS

	<i>Punkts</i>
Ievads	1.–5.
Eiropas Attīstības fondu apraksts	2.–5.
I. Astotā, devītā un desmitā EAF īstenošana	6.–10.
Finanšu izpilde	6.–9.
Komisijas gada pārskats par astotā, devītā un desmitā EAF finanšu pārvaldību	10.
II. Revīzijas palātas neatkarīgā Ticamības deklarācija par EAF	I–X
Revīzijas palātas neatkarīgā Ticamības deklarācija par astoto, devīto un desmito Eiropas Attīstības fondu (EAF) 2009. finanšu gadā	I–X
Ticamības deklarāciju pamatojošā informācija	11.–55.
Revīzijas tvērums un pieeja	11.–12.
Pārskatu ticamība	13.–18.
Darījumu pareizība	19.–25.
Ieņēmumi	20.
Saistības	21.
Maksājumi	22.–25.
Sistēmu efektivitāte	26.–51.
<i>Ex ante</i> pārbaudes	29.–33.
Uzraudzība un pārraudzība	34.–41.
Ārējās revīzijas	42.–46.
Iekšējā revīzija	47.–48.
Komisijas vadības apliecinājumu ticamība	49.–51.
Secinājumi un ieteikumi	52.–55.

PALĀTAS APSVĒRUMI

IEVADS

1. Šajā gada pārskatā ir izklāstīts Palātas izvērtējums par Eiropas Attīstības fondiem (EAF). Galvenā informācija par 2009. gadā veiktajām darbībām un izdevumiem ir apkopota **1. tabulā**.

1. tabula. Eiropas Attīstības fondi. Galvenie dati

(miljonos EUR)

Budžeta sadaļa	Politikas joma	Apraksts	Maksājumi 2009. g.	Pārvaldības veids
Eiropas Attīstības fondi	8. EAF	Administratīvie izdevumi	0	Centralizēta tieša
		Pamatdarbības izdevumi	0	Centralizēta netieša
			20	Centralizēta tieša
			152	Decentralizēta
			0	Kopēja pārvaldība
			172	
	9. EAF	Administratīvie izdevumi	4	Centralizēta tieša
		Pamatdarbības izdevumi	36	Centralizēta netieša
			439	Centralizēta tieša
			1 188	Decentralizēta
			177	Kopēja pārvaldība
			1 844	
	10. EAF	Administratīvie izdevumi	71	Centralizēta tieša
		Pamatdarbības izdevumi	2	Centralizēta netieša
			663	Centralizēta tieša
		110	Decentralizēta	
		261	Kopēja pārvaldība	
		1 107		
Administratīvie izdevumi kopā			75	
Darbības izdevumi kopā			3 048	
Maksājumi kopā (1)			3 123	
Individuālās saistības kopā (2)			4 141	
Vispārējās saistības kopā (2)			3 405	

(1) Bruto maksājumi, neietverot atgūtos līdzekļus.

(2) Individuālo un vispārējo saistību kopsummā ir iekļautas atceltās saistības.

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, balstoties uz datiem, ko tā saņēmusi no EuropeAid sadarbības biroja datu noliktavas.

PALĀTAS APSVĒRUMI

Eiropas Attīstības fondu apraksts

2. Eiropas Attīstības fonds (EAF) ir galvenais Eiropas Savienības atbalsta instruments attīstības sadarbībai Āfrikas, Karību un Klusā okeāna (ĀKK) valstīs un aizjūras zemēs un teritorijās (AZT). To izveidoja 1957. gadā saskaņā ar Romas līgumu.

3. Eiropas Attīstības fondus finansē dalībvalstis, tos reglamentē īpaša finanšu regula un pārvalda īpaša komiteja. Eiropas Komisija ir atbildīga par to darbību finansiālu īstenošanu, kuras veiktas ar EAF līdzekļiem. Komisijā gandrīz visas EAF programmas pārvalda *EuropeAid* sadarbības birojs (turpmāk tekstā – “*EuropeAid*”), kas atbild arī par ārējo attiecību un attīstības izdevumu lielākās daļas pārvaldību; šos izdevumus finansē no Eiropas Savienības vispārējā budžeta⁽¹⁾. Neliela daļa EAF projektu⁽²⁾ attiecas uz humāno palīdzību, un tos pārvalda Humānās palīdzības ģenerāldirektorāts (ĢD ECHO). Ieguldījumu mehānismu pārvalda Eiropas Investīciju banka (EIB). Ne Palātas ticamības deklarācija, ne Eiropas Parlamenta budžeta izpildes apstiprināšanas procedūra uz šo mehānismu neattiecas⁽³⁾ ⁽⁴⁾.

4. EAF pārvaldībā izmanto trīs galvenos pārvaldības veidus (**1. tabula**): tos pārvalda centralizēti, kopīgi vai decentralizēti⁽⁵⁾. Saskaņā ar centralizēto pārvaldību (40 % no maksājumiem 2009. gadā) Komisija īsteno palīdzības darbības tieši, un šī palīdzība galvenokārt attiecas uz budžeta atbalstu. Saskaņā ar kopīgo pārvaldību (14 % no maksājumiem 2009. gadā) starptautiskās organizācijas ir atbildīgas par Komisijas finansēto darbību īstenošanu ar nosacījumu, ka šo organizāciju uzskaites, revīzijas, kontroles un iepirkuma procedūras sniedz starptautiski atzītiem standartiem līdzvērtīgas garantijas. *EuropeAid* galvenie partneri ir ANO aģentūras un Pasaules Banka. Saskaņā ar decentralizēto pārvaldību (46 % no maksājumiem 2009. gadā) Komisija uztic dažu uzdevumu vadību saņēmējvalstu iestādēm. EAF decentralizētās pārvaldības principi attiecībā uz maksājumu procedūru ir atspoguļoti **1. diagrammā**.

⁽¹⁾ Sk. 6. nodaļu Revīzijas palātas 2009. gada pārskatā par budžeta izpildi.

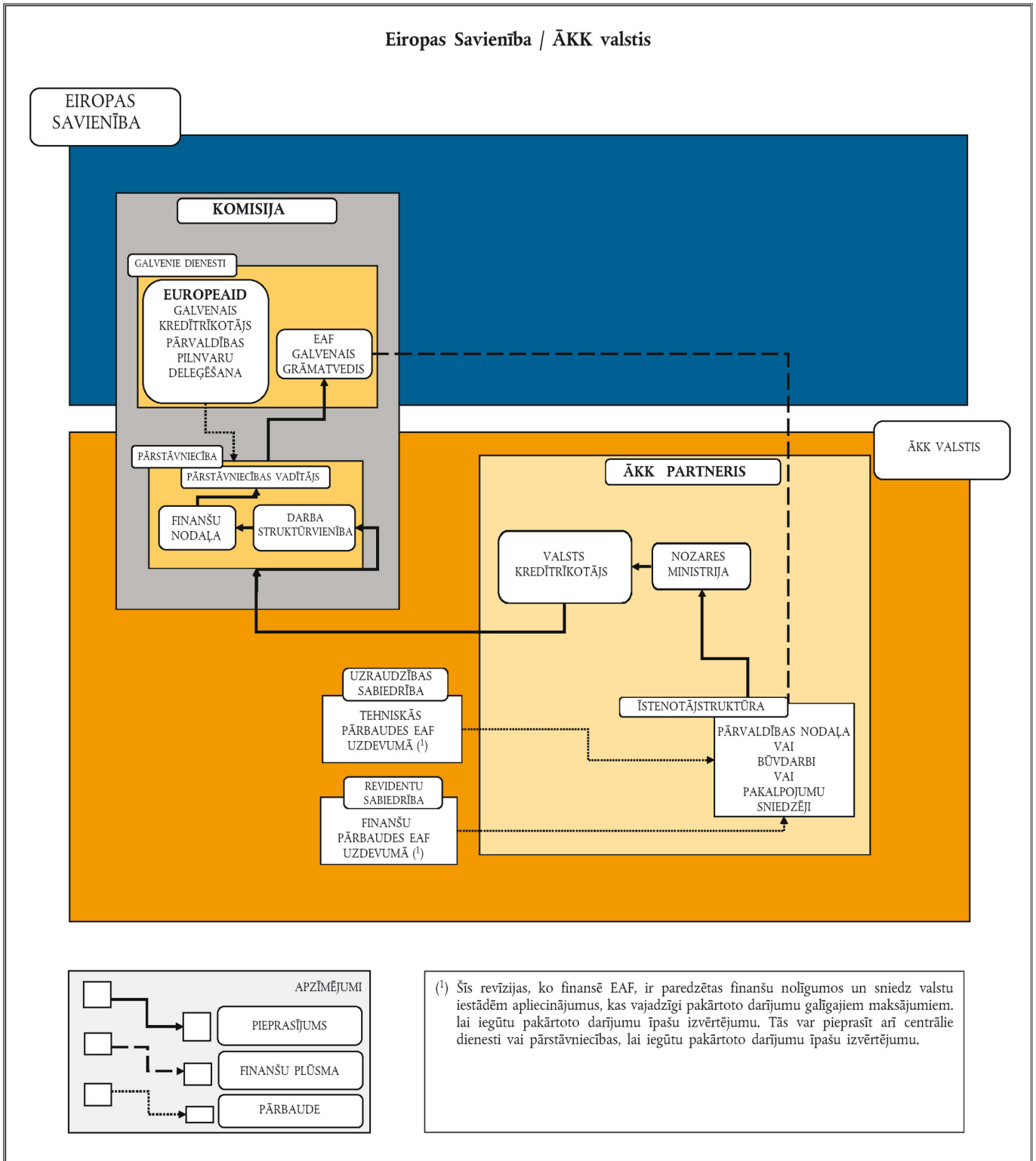
⁽²⁾ Tie ir 0,9 % no 2009. gada maksājumiem.

⁽³⁾ Sk. 118., 125. un 134. pantu Padomes 2008. gada 18. februāra Regulā (EK) Nr. 215/2008 par Finanšu regulu, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam (OV L 78, 19.3.2008., 1. lpp.). Atzinumā Nr. 9/2007 par priekšlikumu šai regulai (OV C 23, 28.1.2008.) Palāta uzsvēra, ka šie noteikumi sašaurina Eiropas Parlamenta budžeta izpildes apstiprināšanas pilnvaras.

⁽⁴⁾ EIB, Komisijas un Palātas trīspusējā nolīgumā (134. pants 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam) ir izklāstīti noteikumi šo darbību revīzijai, kuru veic Palāta.

⁽⁵⁾ Finanšu regula, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam, 21.–29. pants.

1. diagramma. Decentralizētās pārvaldības princips attiecībā uz maksājumu procedūru

PALĀTAS APSVĒRUMI

5. EAF darbības īsteno tādās valstīs un tādas valstis, kuru iekšējās kontroles sistēmas parasti darbojas vāji. Valsts kredītkotāju zemā administratīvā spēja saņēmējvalstīs, kā arī īsteno-tājorganizāciju un pārraudzītāju finanšu procedūru un kontroles sistēmu izveidē un piemērošanā pieļautās nepilnības lielā mērā apdraud darījumu pareizību. Pārbaužu veikšanu ļoti apgrūtina arī bieži vien lielais attālums līdz vietām, kur tiek īstenoti projekti, kā arī konflikti dažos reģionos.

I NODAĻA. ASTOTĀ, DEVĪTĀ UN DESMITĀ EAF ĪSTENOŠANA**Finanšu izpilde**

6. Astoto, devīto un desmito EAF 2009. gadā īstenoja vien-laicīgi. Katru EAF nolīgumu parasti slēdz uz apmēram pieciem gadiem, tāpēc programmu cikli sakrīt ar partnerattiecību nolī-gumu vai konvenciju cikliem. Lai gan par Eiropas Attīstības fondu finansējumu saistības uzņemas uz pieciem gadiem, maksājumus var veikt ilgākā periodā.

7. Dalībvalstu kopējās iemaksas 2009. gadā bija 3 296 miljoni EUR. No dalībvalstīm vēl arvien tiek pieprasītas iemaksas devītajā EAF.

8. Desmitais EAF attiecas uz 2008.–2013. gadu, un no tā paredzēts sniegt Kopienas atbalstu 22 682 miljonu EUR apmērā, sākot no 2008. gada 1. jūlija. No šīs summas 21 966 miljoni EUR ir piešķirti ĀKK valstīm, bet 286 miljoni EUR aizjūras zemēm un teritorijām, tostarp 1 500 miljoni EUR ĀKK valstīm un 30 miljoni EUR aizjūras zemēm un teritorijām no paredzētā ieguldījumu mehānisma, kuru pārvalda EIB. Savu-kārt 430 miljoni EUR ir paredzēti Komisijas izdevumiem, kas saistīti ar EAF plānošanu un īstenošanu.

KOMISIJAS ATBILDES

5. EAF mērķis ir palīdzēt valstīm, kuras pēc definīcijas atrodas grūtā situācijā, un attīstības atbalsta politikai jānodrošina, ka valstu iestādes ir atbildīgas par attīstības stratēģijām. Būtiska loma šajā procesā ir valsts kredītkotājam. Lai nodrošinātu piemērojamo proce-dūru un noteikumu ievērošanu, jau vairākus gadus tiek īstenota mācību programma, kas ir speciāli izstrādāta valsts kredītkotāju birojā strādājošo darbinieku apmācībai.

6. Lai gan katrs EAF aptver apmēram piecu gadu periodu, projektu un programmu īstenošana un ar tiem saistīto maksājumu veikšana var aptvert ilgāku laikposmu, kuru tomēr ierobežo noteikumi.

PALĀTAS APSVĒRUMI

9. Kopējais Komisijas pārvaldīto EAF līdzekļu izlietojums un finanšu izpilde parādīti **2. tabulā**. 2009. gadā finanšu izpildes prognozes, ko vispārējām saistībām un individuālām saistībām bija izstrādājusi Komisija, bija pārsniegtas un sasniedza 3 406 miljonus EUR vispārējām saistībām, bet individuālajām saistībām tās sasniedza rekordlīmeni – 4 140 miljonus EUR. Neto maksājumi bija 3 069 miljoni EUR jeb 92 % no sākotnējām prognozēm. Šī starpība radās tāpēc, ka maksājumus prognozētajā apjomā neveica tajās valstīs, kurās vēl norit Kotonū nolīguma 96. pantā noteiktā apspriežu procedūra vai citi dialoga pasākumi ⁽⁶⁾, valstīs, kuras vēl nav ratificējušas Kotonū nolīgumu ⁽⁷⁾, kā arī valstīs, kur budžeta atbalsta maksājumus neveica tāpēc, ka netika saņemts apstiprinājums par vispārējo vai īpašo nosacījumu izpildi ⁽⁸⁾. Nenokārtotie maksājumi pieauga par 3 %, taču tas ir pieņemami, ņemot vērā starpību starp vispārējo saistību līmeni un neto maksājumiem, kas veikti gada laikā. Tajā pašā laikā vecie un neaktīvie nenokārtotie maksājumi palielinājās par 23 %, jo 2007. gadā vispārējo saistību līmenis bija augsts, lai izmantotu no 9. EAF atlikušos līdzekļus, taču tas neradīja tikpat augstu individuālo saistību līmeni.

KOMISIJAS ATBILDES

9. *Izcili rezultāti attiecībā uz vispārējām un individuālām saistībām liecina par panākumiem, ko guvusi Komisijas pieņemtā politika par programmu pātrinātu īstenošanu.*

Nenokārtoto maksājumu skaita palielināšanos 2009. gadā var izskaidrot ar īpaši lielu saistību apmēru 2007. gadā un EAF projekta ciklu, kas vidēji ilgst trīs gadus un kurā lielākie maksājumi parasti tiek veikti pirmajā gadā un pēdējā gada beigās.

⁽⁶⁾ Madagaskara, Mauritānija, Nigēra un Gvineja.

⁽⁷⁾ Sudāna un Ekvatoriālā Gvineja.

⁽⁸⁾ Malāvija, Haiti, Kongo Demokrātiskā Republika un Etiopija.

2. tabula. Kopīgais EAF resursu izlietojums 2009. gada 31. decembrī

(miljonus EUR)

	Stāvoklis 2008. gada beigās		Budžeta izpilde 2009. finanšu gadā				Stāvoklis 2009. gada beigās				
	Kopsumma	Izpildes rādītājs ⁽²⁾	8. EAF ⁽³⁾	9. EAF ⁽³⁾	10. EAF	Kopsumma	8. EAF	9. EAF	10. EAF	Kopsumma	Izpildes rādītājs ⁽²⁾
A. RESURSI ⁽¹⁾	48 677,7		0,8	1,0	66,6	68,4	10 786,7	16 632,8	21 326,7	48 746,1	
B. IZLIETOJUMS											
1. Finansiālās saistības	32 185,3	66,1 %	- 41,7	- 53,8	3 501,0	3 405,5	10 744,4	16 579,0	8 267,4	35 590,7	73,0 %
2. Individuālās juridiskās saistības	24 880,8	51,1 %	- 41,8	997,4	3 184,1	4 139,7	10 499,1	15 206,8	3 314,5	29 020,5	59,5 %
3. Maksājumi ⁽⁴⁾	20 031,1	41,2 %	152,1	1 805,8	1 111,4	3 069,3	10 082,4	11 816,9	1 201,1	23 100,4	47,4 %
C. Nenokārtotie maksājumi (B1-B3)	12 154,1	25,0 %					662,1	4 762,1	7 066,3	12 490,3	25,6 %
D. Pieejamais atlikums (A-B1)	16 492,5	33,9 %					42,3	53,8	13 059,3	13 155,4	27,0 %

⁽¹⁾ Sākotnējie piešķirumi 8., 9. un 10. EAF, līdzfinansējums, procenti, dažādi resursi un pārvietojumi no iepriekšējiem EAF, kā arī pielāgojumi sistēmas migrācijai.

⁽²⁾ Kā resursu procentuālā daļa.

⁽³⁾ Negatīvās summas atbilst atceltajām saistībām.

⁽⁴⁾ Neto maksājumi pēc līdzekļu atgūšanas.

Avots: Revīzijas palāta, balstoties uz EAF pārskatiem par finanšu izpildi un finanšu pārskatiem 2009. gada 31. decembrī.

PALĀTAS APSVĒRUMI

Komisijas gada pārskats par astotā, devītā un desmitā EAF finanšu pārvaldību

10. Desmitajam EAF piemērojamā finanšu regulā⁽⁹⁾ noteikts, ka Komisijas pienākums ir katru gadu ziņot par Eiropas Attīstības fondu finanšu pārvaldību. Palāta uzskata, ka ziņojumā par finanšu pārvaldību ir precīzi aprakstīta Komisijas finanšu gada darbības mērķu sasniegšana (īpaši attiecībā uz finanšu izpildi un kontroles darbībām), kā arī finanšu stāvoklis un notikumi, kas ievērojami ietekmējuši 2009. gadā veiktos pasākumus.

⁽⁹⁾ 118. un 124. pants.

II NODAĻAREVĪZIJAS PALĀTAS NEATKARĪGĀ TICAMĪBAS DEKLARĀCIJA PAR EAF**Revīzijas palātas neatkarīgā Ticamības deklarācija par astoto, devīto un desmito Eiropas Attīstības fondu (EAF) 2009. finanšu gadā**

I. Saskaņā ar 287. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību un 141. pantu Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam un kas attiecas arī uz iepriekšējiem EAF, Palāta revidēja:

- a) "astotā, devītā un desmitā Eiropas Attīstības fonda 2009. finanšu gada pārskatus", kuros ietilpst konsolidētie finanšu pārskati⁽¹⁰⁾ un konsolidētais astotā, devītā un desmitā EAF finanšu izpildes ziņojums; un
- b) Eiropas Attīstības fondu tiesiskajā regulējumā ietilpstošo pakārtoto darījumu likumību un pareizību attiecībā uz to EAF līdzekļu daļu, par kuras finansiālo pārvaldību atbild Komisija⁽¹¹⁾.

Vadības atbildība

II. Saskaņā ar finanšu regulām, kuras piemēro astotajam, devītajam un desmitajam Eiropas Attīstības fondam, vadība⁽¹²⁾ atbild par Eiropas Attīstības fondu galīgo gada pārskatu sagatavošanu un patiesu atspoguļošanu, kā arī par pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

- a) Vadības atbildība par Eiropas Attīstības fondu galīgajiem gada pārskatiem ietver iekšējās kontroles izveidi, ieviešanu un īstenošanu attiecībā uz finanšu pārskatu sagatavošanu un patiesu izklāstu tā, lai tajos nebūtu būtisku neatbilstību krāpšanas vai kļūdas dēļ, un šo atbildību īsteno, izraugoties un piemērojot pienācīgas grāmatvedības metodes, kuru pamatā ir EAF galvenā grāmatveža pieņemtie grāmatvedības noteikumi⁽¹³⁾, un sagatavojot apstākļiem atbilstošas grāmatvedības aplēses.
- b) Veids, kādā vadība īsteno savu atbildību par pakārtoto darījumu likumību un pareizību, ir atkarīgs no Eiropas Attīstības fondu darbību īstenošanas metodes. Attiecībā uz tiešo centralizēto pārvaldību īstenošanas uzdevumus veic Komisijas dienesti. Decentralizētajā pārvaldībā īstenošanas funkcijas deleģētas trešām valstīm, bet netiešajā centralizētajā pārvaldībā – citām struktūrām. Kopīgas pārvaldības gadījumā īstenošanas funkcijas daļa Komisija un starptautiskās organizācijas. Fondu darbību īstenošanai jāatbilst racionālas finanšu pārvaldības principam, kurš paredz efektīvas un produktīvas iekšējās kontroles izveidi, ieviešanu un īstenošanu, ietverot atbilstošu pārraudzību un pienācīgus pasākumus pārkāpumu un krāpšanas novēršanai un vajadzības gadījumā tiesvedību nepareizi izmaksāto vai izlietoto līdzekļu atgūšanai. Neatkarīgi no piemērotās īstenošanas metodes Komisija uzņemas galīgo atbildību par Eiropas Attīstības fondu pakārtoto darījumu likumību un pareizību.

⁽¹⁰⁾ Konsolidētajos finanšu pārskatos ietilpst balance, pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu, naudas plūsmas tabula un tabula ar posteņiem, kas maksājami Eiropas Attīstības fondiem.

⁽¹¹⁾ Saskaņā ar 2., 3., 4. pantu, 125. panta 4. punktu un 134. pantu Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam, šī deklarācija neattiecas uz to EAF līdzekļu daļu, kuru pārvalda un par kuru atbild EIB.

⁽¹²⁾ Komisijā vadības līmenī ietilpst iestādes locekļi, deleģētie un pastarpināti deleģētie kredītrikotāji, galvenais grāmatvedis un finanšu, revīzijas vai kontroles struktūrvienību vadošie darbinieki. Saņēmējvalstīs vadības līmenī ir ietverti valstu kredītrikotāji, galvenie grāmatveži, pilnvarotie maksātāji un īstenošanas organizāciju vadošie darbinieki.

⁽¹³⁾ Grāmatvedības noteikumi, kurus pieņēmis EAF galvenais grāmatvedis, izstrādāti, pamatojoties uz Starptautiskajiem Valsts sektora grāmatvedības standartiem (IPSAS), kurus izdevusi Starptautiskā Grāmatvežu federācija, vai, ja šādu standartu nav, tad pamatojoties uz Starptautiskajiem Grāmatvedības standartiem (IAS) / Starptautiskajiem Finanšu pārskatu standartiem (IFRS), kurus izdevusi Starptautiskā Grāmatvedības standartu padome. Saskaņā ar Finanšu regulu konsolidētie finanšu pārskati par 2009. finanšu gadu ir sagatavoti, pamatojoties uz šiem grāmatvedības noteikumiem, kurus pieņēmis EAF galvenais grāmatvedis, kas pielāgo uzkrājumu grāmatvedības principus Kopienas īpašajiem apstākļiem, turpretī konsolidētie pārskati par Eiropas Attīstības fondu izpildi joprojām galvenokārt balstās uz naudas plūsmas grāmatvedības principiem.

Revidenta atbildība

III. Palātas pienākums ir, pamatojoties uz savu revīzijas darbu, sniegt Eiropas Parlamentam un Padomei ticamības deklarāciju par pārskatu ticamību un pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Palāta veica revīziju saskaņā ar Starptautiskās Grāmatvežu federācijas (IFAC) un Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas (INTOSAI) starptautiskajiem revīzijas standartiem un ētikas kodeksiem. Šie standarti paredz, ka Palāta plāno un veic revīziju, lai iegūtu pamatotu pārliecību par to, ka Eiropas Attīstības fondu galīgajos gada pārskatos nav būtisku neatbilstību un ka pakārtotie darījumi kopumā ir likumīgi un pareizi.

IV. Atbilstoši III punktā sniegtajam izklāstam revīzijā ietilpst procedūras, lai iegūtu revīzijas pierādījumus par summām un informāciju, kas sniegtas galīgajos konsolidētajos pārskatos, un par pakārtoto darījumu likumību un pareizību. Procedūru izvēle ir atkarīga no revidenta novērtējuma arī par risku, ka krāpšanas vai kļūdas dēļ galīgajos konsolidētajos pārskatos varētu būt būtiskas neatbilstības vai ka pakārtotie darījumi būtiski neatbilstu Eiropas Attīstības fondu tiesiskā regulējuma prasībām. Lai izstrādātu konkrētajiem apstākļiem atbilstošas revīzijas procedūras un veiktu šos riska novērtējumus, revidents pārbauda iekšējās kontroles sistēmas, kas ir svarīgas, lai sagatavotu un patiesi izklāstītu galīgos konsolidētos pārskatus, kā arī ieviestās pārraudzības un kontroles sistēmas pakārtoto darījumu likumības un pareizības nodrošināšanai. Šajā aspektā revīzija novērtē arī izmantoto grāmatvedības metožu piemērotību un grāmatvedības aplēšu pamatotību, kā arī galīgo konsolidēto pārskatu un gada darbības pārskatu vispārējo izklāstu.

V. Palāta uzskata, ka iegūtie revīzijas pierādījumi ir pietiekami un atbilstoši, lai pamatotu ticamības deklarāciju.

Atzinums par pārskatu ticamību

VI. Palāta uzskata, ka astotā, devītā un desmitā EAF galīgie gada pārskati visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Attīstības fondu finanšu stāvokli 2009. gada 31. decembrī, kā arī darbības rezultātus un naudas plūsmas minētajā datumā slēgtajā gadā, saskaņā ar Finanšu regulu un galvenā grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem.

VII. Neierobežojot VI punktā pausto atzinumu, Palāta vērš uzmanību uz to, ka ir par zemu novērtēta to garantiju summa, kuras saņemtas saistībā ar priekšfinansējumu, un ka finanšu pārskatu piezīmēs norādītā summa saistībā ar ieturējuma naudas garantijām ir novērtēta par augstu.

Atzinums par pārskatiem pakārtoto darījumu likumību un pareizību

VIII. Palāta uzskata, ka astotā, devītā un desmitā EAF pārskatiem pakārtotie ieņēmumi, saistības un maksājumi 2009. gada 31. decembrī slēgtajā gadā visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi.

IX. Neskarot VIII punktā pausto atzinumu, Palāta vērš uzmanību uz biežajām skaitļos neizsakāmajām kļūdām, kas atklājās saistībās un maksājumos, kaut arī tās nav iekļautas kopējās kļūdas aplēsē.

X. Palāta secina, ka Komisijas pārraudzības un kontroles sistēmas daļēji efektīvi novērš vai atklāj un izlabo kļūdas.

2010. gada 9. septembrī

Priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Eiropas Revīzijas palāta
12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg, LUXEMBOURG

PALĀTAS APSVĒRUMI

**TICAMĪBAS DEKLARĀCIJU PAMATOJOŠĀ
INFORMĀCIJA****Revīzijas tvērums un pieeja**

11. Ticamības deklarācijas VI un VII punktā izklāstītie apsvērumi par EAF pārskatu ticamību balstās uz revīziju, kurā pārbaudīja konsolidētos finanšu pārskatus⁽¹⁴⁾ un konsolidēto ziņojumu par septītā, astotā, devītā un desmitā EAF finanšu izpildi⁽¹⁵⁾. Revīziju veica, piemērojot atbilstoša spektra revīzijas procedūras, kas paredzētas, lai selektīvi pārbaudītu pierādījumus par faktiskajām summām un pārskatos sniegtajiem datiem. Revīzijā vērtēja arī izmantotās grāmatvedības metodes, vadības veiktās nozīmīgās aplēses un konsolidēto pārskatu vispārējo izklāstu.

12. Palātas vispārējā revīzijas pieeja un metodes, kas izmantotas, lai pārbaudītu pakārtoto darījumu pareizību, ir aprakstītas 1. nodaļas 1.1. pielikuma 2. daļā Revīzijas palātas 2009. gada pārskatā par budžeta izpildi. Ticamības deklarācijas VIII–X punktā izklāstītie apsvērumi par EAF darījumu pareizību balstās uz šādiem komponentiem:

- a) padziļināta pārbaude, ko veic statistiski reprezentīvam paraugam, kurā ir 220 elementu, kuri attiecas uz 50 finanšu un individuālām juridiskām saistībām un 170 vidusposma un galīgajiem maksājumiem, ko veikuši *EuropeAid* centrālie dienesti un pārstāvniecības. Vajadzības gadījumā uz vietas apmeklēja īstenotājorganizācijas un galasaņēmējus, lai pārbaudītu finanšu pārskatos vai izmaksu deklarācijās atspoguļotos pakārtotos maksājumus;
- b) pārraudzības un kontroles sistēmu efektivitātes novērtējums *EuropeAid* centrālajos dienestos un pārstāvniecībās; tika pārbaudīti šādi elementi:
 - i) līgumu un kredītrikotāju, tostarp valstu kredītrikotāju, apstiprināto maksājumu *ex ante* pārbaudes;
 - ii) uzraudzība un pārraudzība;
 - iii) ārējās revīzijas;
 - iv) iekšējā revīzija;
- c) iepriekšējo apsvērumu pēcpārbaudes rezultāti ir apkopoti **4. pielikumā.**

⁽¹⁴⁾ Sk. 122. pantu 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam: "Finanšu pārskatos ietilpst bilance, pārskats par saimnieciskās darbības rezultātu, naudas plūsmas pārskats un tabula ar posteņiem, kas maksājami Eiropas Attīstības fondiem."

⁽¹⁵⁾ Sk. 123. pantu 2008. gada 18. februāra Finanšu regulā, ko piemēro 10. Eiropas Attīstības fondam: "Finansiālās īstenošanas ziņojumos ietilpst tabulas, kurās norādītas apropriācijas, saistības un maksājumi."

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Pārskatu ticamība

13. Saskaņā ar Finanšu regulu un galvenā grāmatveža pieņemtajiem noteikumiem Palāta secina, ka EAF pārskati par 2009. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Attīstības fondu finanšu stāvokli un to darbības rezultātus un naudas plūsmu minētajā datumā noslēgtajā gadā.

14. EAF 2009. gada pārskati ir pirmie pārskati, kas sagatavoti, izmantojot jauno uzkrājumu grāmatvedības sistēmu ABAC FED (to pašu sistēmu, kas izmantota Eiropas Savienības vispārējam budžetam). To ieviesa 2009. gada februārī, kad bija sekmīgi pabeigta pāreja no iepriekš izmantotās naudas plūsmas grāmatvedības sistēmas (OLAS). Jaunā sistēma ir labāk piemērota pārskatu sagatavošanai saskaņā ar uzkrājumu grāmatvedības principu, piemēram, ir jāveic mazāk manuālu korekciju, lai gada beigās sagatavotu pārskatus atbilstoši uzkrāšanas principam. Tādējādi ABAC FED ir pilnveidojusi grāmatvedības vidi.

15. EuropeAid veikto *ex post* pārbaužu laikā bieži tika konstatētas reģistrēšanas kļūdas⁽¹⁶⁾. Kaut gan Palātas veiktās finanšu pārskatu revīzijas laikā neatklājās šādu kļūdu izraisītas būtiskas kļūdas, tās tomēr nedrīkst atstāt novārtā, jo tās var ietekmēt to datu precizitāti, kurus izmanto gada pārskatu sagatavošanā, īpaši attiecībā uz periodizācijas procedūru gada beigās.

16. Kā minēts atbildē uz Revīzijas palātas 2008. gada pārskatu par EAF⁽¹⁷⁾, Komisija paziņoja, ka ir precizējusi metodes, lai aplēstu uzkrājumus saņemamajiem faktūrrēķiniem. Palātas veiktā revīzija apstiprināja, ka šī metode ir piemērota pareizi, un konstatēja, ka finanšu pārskatos atspoguļotajās uzkrātajās maksās nav būtisku kļūdu.

17. Finanšu pārskatu 2.2. piezīmē ir minēta to garantiju "tekošā" summa, kuras saņemtas saistībā ar priekšfinansējumu; 2009. gada beigās šī summa bija 413,6 miljoni EUR. Palāta secina, ka šī summa ir novērtēta par 82,3 miljoniem EUR jeb par 19,9 % zemāk.

15. Iespējams, ka dažos gadījumos migrācija uz projektu vadības jauno IT sistēmu ir radījusi nesekmīgumu par datumu reģistrēšanu. Lai panāktu uzlabojumus šīs sistēmas izmantošanā, EuropeAid ir rīkojis daudzus mācību kursus pārstāvniecībās un galvenajos dienestos.

EuropeAid centrālie dienesti 2009. gada beigās izveidoja arī departamentu, lai pārraudzītu CRIS reģistrētās informācijas kvalitāti, kam vēl vairāk jāuzlabo to datu ticamība, kurus izmanto gada pārskatu sagatavošanā.

Kā Palāta norāda, tas gada pārskatus būtiski neietekmēja.

17. Komisija piekrīt šim apsvērumam, un kredītrīkotājs 2010. gadā ir reģistrējis vajadzīgos labojumus.

Komisija atzīmē, ka Palāta 39 līgumu paraugā konstatēja vienu kļūdu, proti, 3,5 miljonus euro, un šī kļūda tika ekstrapolēta.

⁽¹⁶⁾ Piemēram, līguma veids, sākuma un beigu datums.

⁽¹⁷⁾ 15. punkts (OV C 269, 10.11.2009.).

PALĀTAS APSVĒRUMI

18. Finanšu pārskatu 5.1. piezīmē norādītās ieturējuma naudas garantijas 2009. gada beigās bija 186,2 miljoni EUR. Palāta konstatēja, ka šī summa ir novērtēta par 58,4 miljoniem EUR jeb par 31,4 % augstāk.

Darījumu pareizība

19. Darījumu pārbauzu rezultāti ir apkopoti **1. pielikumā**.

Ieņēmumi

20. Palāta revīzijā neatrada būtiskas kļūdas ieņēmumu darījumos.

Saistības

21. Revidējot saistības, Palāta neatklāja būtiskas kļūdas, taču konstatēja ļoti bieži sastopamas skaitļos neizsakāmas kļūdas. Atklātās kļūdas attiecās uz atbilstību iepirkumu noteikumiem, tiesību aktos noteikto līgumu parakstīšanas termiņu ievērošanu un noteikumiem par obligātajām garantijām. Budžeta atbalsta saistībās Palāta konstatēja, ka, ņemot vērā Komisijas dinamisko pieeju nosacījumu interpretācijai⁽¹⁸⁾, *EuropeAid* labi dokumentētā un strukturētā veidā ir uzskatāmi pierādījis atbilstmi Kotonū nolīguma prasībām.

Maksājumi

22. Palāta revīzijā konstatēja, ka maksājumos nav būtisku kļūdu⁽¹⁹⁾. Tomēr tā atklāja dažas kļūdas, kuras ir analizētas 23.–25. punktā.

Projektu maksājumi

23. Galvenie atklāto un skaitļos izsakāmo kļūdu veidi ir šādi:

- a) precizitātes kļūdas: aprēķina kļūdas;
- b) reālās pastāvēšanas kļūdas: nav fakturrēķinu vai citu apliecinājošu dokumentu par sniegtajiem pakalpojumiem vai piegādātajām precēm;
- c) attiecināmības kļūdas: izdevumi bijuši ārpus īstenošanas perioda vai saistīti ar darījumiem, kas nav paredzēti līgumā, nepamatots PVN maksājums vai obligāto sankciju nepiemērošana.

KOMISIJAS ATBILDES

18. Komisija piekrīt šim apsvērumam, taču atzīmē, ka Palāta 39 līgumu paraugā konstatēja vienu kļūdu un šī kļūda tika ekstrapolēta.

21. Komisija uzsver, ka neviens maksājums netika veikts bez finanšu garantiju seguma. Komisija atzinīgi vērtē konstatējumu, ka budžeta atbalsta attiecināmība tika parādīta dokumentētā un strukturētā veidā.

⁽¹⁸⁾ Sk. 28. un 29. punktu Īpašajā ziņojumā Nr. 2/2005 par budžeta atbalstu, ko no Eiropas Attīstības fonda sniedz Āfrikas, Karību un Klusā okeāna valstīm (OV C 249, 7.10.2005.).

⁽¹⁹⁾ Palātas noteiktā būtiskuma robeža ir 2 %.

PALĀTAS APSVĒRUMI

24. Skaitļos neizsakāmās kļūdas galvenokārt attiecās uz neatbilstību spēkā esošajiem noteikumiem par banku garantijām – šādām kļūdām varēja būt finansiāla ietekme līgumslēdzēja maksātnespējas gadījumā –, kā arī nepareizi aprēķināti avansi, kuri līgumslēdzējiem jāatmaksā Komisijai.

Budžeta atbalsta maksājumi

25. Palātas revīzijā konstatēja, ka budžeta atbalsta maksājumos ļoti bieži sastopamas skaitļos neizsakāmās kļūdas, kas radušās tāpēc, ka nav strukturētu un labi dokumentētu pierādījumu par maksājumu nosacījumu ievērošanu. Galvenais izskaidrojums ir tāds, ka pārstāvniecību sagatavotajos publisko finanšu pārvaldības novērtējuma ziņojumos nebija izskaidroti ne kritēriji, kurus jāpiemēro, novērtējot padarīto (proti, kādi pasākumi bija jāveic un kādi rezultāti jāsasniedz pārskata periodā) vai sasniegto, ne iemesli, kāpēc reformu programmu nevarēs īstenot saskaņā ar saņēmējvalsts plānu. Tomēr šādas kļūdas bija galvenokārt maksājumos, kas veikti saskaņā ar 9. EAF finansēšanas nolīgumiem (kuros nebija sniegta skaidra novērtēšanas sistēma), un budžeta atbalsta papildu maksājumos, kuri veikti no Neaizsargātības FLEX mehānisma un B budžeta (ārkārtas palīdzība), lai kompensētu pasaules finanšu krīzes radīto ietekmi uz sociālo jomu un tautsaimniecību, kā arī straujo pārtikas cenu kāpumu. Atskaitot vienu gadījumu, maksājumos saskaņā ar desmitā EAF finansēšanas nolīgumiem šādu kļūdu nebija (sk. 32. punktu).

Sistēmu efektivitāte

26. Sistēmu pārbaūžu rezultāti ir apkopoti **2. pielikumā**.

27. Kā norādīts 3. punktā, *EuropeAid* uzdevums ir īstenot lielāko daļu ārējās palīdzības instrumentu ⁽²⁰⁾, kurus finansē no Eiropas Savienības vispārējā budžeta un Eiropas Attīstības fondiem. Tāpēc, ja vien nav norādīts citādi, Palātas apsvērumi gan par pārraudzības un kontroles sistēmu efektivitāti, gan par ģenerāldirektora gada darbības pārskata un deklarācijas ticamību attiecas uz visu *EuropeAid* atbildības jomu.

28. Palāta atzina, ka *EuropeAid* pārraudzības un kontroles sistēmas kopumā ir daļēji efektīvas.

⁽²⁰⁾ Izņemot pirmspievienšanās atbalstu, palīdzību Rietumbalkāniem, humāno palīdzību, makrofinansiālo atbalstu, kopējo ārpolitiku un drošības politiku un ātrās reaģēšanas mehānismu.

KOMISIJAS ATBILDES

24. Komisija norāda, ka līdz līguma beigām visas kļūdas avansu atmaksu aprēķinos tika izlabotas.

25. Komisija atzinīgi vērtē konstatējumu, ka, pateicoties šobrīd regulāri izmantotajām skaidrākām novērtēšanas sistēmām, desmitajā EAF saistībā ar attiecināmības kļūdām var novērot būtisku uzlabojumu.

Lai šo uzlabojumu nostiprinātu un šādas kļūdas novērstu, Komisija atzīst, ka strukturētā pieeja jāstiprina vēl vairāk, lai parādītu sasniegumus, kas gūti valsts finanšu pārvaldībā. Tādēļ Komisija ir izstrādājusi pārskatītu sistēmu, lai pārraudzītu un ziņotu par progresu valsts finanšu pārvaldībā, galveno uzmanību pievēršot tam, kādi rezultāti ir sasniegti salīdzinājumā ar sākotnēji gaidīto. Pārskatītais formāts tika pabeigts 2010. gada jūnijā, un, balstoties uz valstu ziņojumiem, kuros šī pārskatītā pieeja tiks izmantota, tiks izvērtētas tiesības saņemt izmaksu par atlikušo laiku 2010. gadā un pēc tam. Ņemot vērā minētos apstākļus, Komisija sagaida, ka turpmākajās ticamības deklarācijās saistībā ar šo jautājumu tā spēs uzrādīt turpmāku uzlabojumu attiecībā uz skaitļos neizsakāmu kļūdu skaitu.

Attiecībā uz minētajiem ārkārtas instrumentiem (FLEX programmas Neaizsargātības (Vulnerability (V)) instrumentu un B asignējumiem) Komisija saglabāja stingru pieeju attiecināmības izvērtēšanā, kā to apliecina vairākas šādas programmas, kurās izmaksas netika veiktas.

28. *EuropeAid* ir plānojis veikt pārbaudes tā, lai tās aptvertu tā daudzgadu projektu pilnu dzīves ciklu. *EuropeAid* uzskata, ka šīs pārraudzības un kontroles sistēmas ir efektīvas un katru gadu ir ievērojami uzlabojušās, kā to atspoguļo pilnībā pareizi veikto maksājumu īpatsvara palielināšanās, ko Palāta ir konstatējusi savā paraugā. Ir īstenoti Palātas pēdējos gados sniegtie ieteikumi, un daudzus no šiem uzlabojumiem Palāta ir atzinīgi novērtējusi, kā rezultātā būtiski galveno kontroles sistēmu elementi tiek uzskatīti par "efektīviem".

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

*Ex ante pārbaudes***EuropeAid centrālie dienesti**

29. Palāta pārbaudīja EuropeAid kredītrīkotāju veiktās *ex ante* pārbaudes un atzina, ka tās ir efektīvas.

Pārstāvniecības

30. Palāta pārbaudīja pārstāvniecību kredītrīkotāju veiktās *ex ante* pārbaudes un atzina, ka tās daļēji efektīvi atklāj un labo kļūdas.

31. Projektu maksājumos Palāta konstatēja trūkumus izdevumu attiecināmības pārbaudēs, pieprasīto summu aprēķinos un attiecībā uz vajadzīgo apliecinājo dokumentu pieejamību.

32. Attiecībā uz budžeta atbalstu Palātas veiktā revīzija apstiprināja uzlabojumus, ko tā atzīmēja 2008. finanšu gada pārskatā par Eiropas Attīstības fondiem ⁽²¹⁾. Desmitā EAF finansēšanas nolīgumi nodrošina skaidrāku pamatu vispārējo attiecināmības nosacījumu novērtēšanai. Saistībā ar publisko finanšu pārvaldības attiecināmības kritēriju finansēšanas nolīgumi atsauca uz novērtēšanas sistēmām, par kurām ir vienojušās valdības, Komisija un citi līdzekļu piešķirēji. Šajā sistēmā ir iekļauta arī darbības izvērtēšanas sistēmu, kura jāizmanto budžeta atbalsta kopējā ikgadējā pārskata sagatavošanā. Šādu sistēmu izmantošana, izvirzot prioritāros mērķus, sastādot grafikus vai izmantojamos informācijas avotus, atvieglo paveiktā dokumentētu un strukturētu izvērtēšanu un tādējādi veicina līdzekļu izmaksāšanas lēmumu caurskatāmību. Tomēr īpašie nosacījumi, kas saistīti ar maksājuma mainīgās daļas izmaksu atkarībā no rezultātiem, bieži vien nav pietiekami skaidri noteikti attiecībā pret rādītāju mērķvērtībām, avotiem, kas ļauj pārliecināties par atbilstmi šiem nosacījumiem, un aprēķina metodēm, un tas var negatīvi ietekmēt līdzekļu izmaksāšanas lēmumu caurskatāmību.

33. Vēl viens 2009. gadā konstatētais uzlabojums bija Komisijas ieviestie jaunie norādījumi par budžeta atbalstu nestabilām valstīm; tajos ir formulēti daži publisko finanšu pārvaldības sistēmas pamatelementi, kuri jānodrošina, lai valsts varētu saņemt budžeta atbalstu. Komisija uzlaboja arī finanšu ķēdi tādējādi, ka maksājumu apstiprināšanas procesā finanšu un darbību pārbaudes tiek veiktas loģiskākā secībā.

30. Komisija darbiniekiem galvenajos dienestos un pārstāvniecībās plašas mācību programmas ietvaros nodrošina nepārtrauktu apmācību, kas ir piemērota ārējā atbalsta pārvaldības vajadzībām.

32. Komisija atzinīgi novērtē Revīzijas palātas atzinumu par noturīgu uzlabojumu attiecībā uz vispārējo attiecināmības nosacījumu novērtēšanas sistēmu skaidrību.

Komisija atzīst, cik būtiski ir panākt tādu pašu skaidrību attiecībā uz konkrētiem nosacījumiem un izmaksu atkarībā no gūtajiem panākumiem. Vajadzības gadījumā Komisija mēģina oficiāli apspriest konkrētos Palātas minētos apsvērumus šajā saistībā, pārskatot attiecīgos finansēšanas nolīgumus. Tajā pašā laikā šim jautājumam lielāka uzmanība tiek veltīta EuropeAid salīdzinošās vērtēšanas procesā (kvalitātes atbalsta grupa), lai apsvērtu jaunas programmas.

33. Komisija atzinīgi vērtē, ka Revīzijas palāta atzīst šos divus būtiskos ieguldījumus, lai nodrošinātu, ka budžeta atbalsts tiek sniegts strukturētākā un dokumentētākā veidā.

⁽²¹⁾ 46. punkts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

*Uzraudzība un pārraudzība***Pārstāvniecības**

34. Palāta pārbaudīja pārstāvniecību īstenoto pārvaldību un pārraudzību un atzina, ka tā ir daļēji efektīva.

35. Tāpat kā iepriekšējos gados Palāta konstatēja, ka lielākajai daļai valsts kredītrīkotāju saņēmējvalstīs pietrūkst administratīvās spējas, tāpēc pārbaudes bija slikti dokumentētas un neefektīvas. Pārstāvniecības bieži sniedz tehnisko palīdzību, lai šo spēju stiprinātu, taču rezultāti nereti ir ierobežoti vai nu tāpēc, ka valsts kredītrīkotāji neveic tiem uzticētos uzdevumus pienācīgi, vai tāpēc, ka resursi ir nepietiekami vai ir liela darbinieku mainība.

36. Arī tajās finanšu procedūrās un kontroles sistēmās, kuras ieviesa īstenotājorganizācijas un pārraudzītāji, Palāta konstatēja nepilnības:

a) izdevumu attiecināmības kontroles sistēmas darbojās vāji, apliecinotie dokumenti netika pienācīgi reģistrēti un saglabāti, nepilnīgas grāmatvedības kontroles sistēmas, kuru dēļ nav nodrošināta izdevumu pareiza grāmatošana un atspoļošana vai kuras nenovērš aritmētisku kļūdu rašanos;

b) saistībā ar dažiem būvdarbu līgumiem pārraudzītājs nepietiekami kontrolēja līgumslēdzēju iesniegtos fakturrēķinus.

37. Kopumā pārstāvniecības zināja par šīm nepilnībām un pilnībā nepaļāvās uz šiem kontroles mehānismiem, un tāpēc tās, piemēram, atkārtoti veica dažas pārbaudes, pieprasīja obligātas uz riska analīzi balstītas revīzijas vai izdevumu apstiprinājumu pārbaudes pirms projektu finansālās slēgšanas vai arī pasūtīja tehniskas revīzijas par būvdarbu līgumiem to izpildes laikā. Tomēr pārstāvniecību rīcībā ir ierobežoti resursi, kas bieži vien kavē īstenot tādus pasākumus kā projektu uzraudzība uz vietas vai mācību organizēšana un atbalsta sniegšana projektu vadībā.

EuropeAid centrālie dienesti

38. Palāta pārbaudīja EuropeAid centrālo dienestu īstenoto pārvaldību un pārraudzību un atzina, ka tā ir efektīva.

35. Papildus šim atbalstam un tehniskajai palīdzībai, ko pārstāvniecības sniedz valstu kredītrīkotājiem, EuropeAid katru gadu rīko daudzus mācību seminārus darbiniekiem valstu kredītrīkotāju birojos un specializētajās ministrijās. Plaša informācija par procedūrām ir pieejama arī EuropeAid tīmekļa vietnē.

36. Komisija atzīmē, ka pēdējos gados izveidotie kontroles instrumenti un procedūras dod rezultātus. Tomēr tā apsola turpināt pasākumus, lai apmācītu darbiniekus un izplatītu informāciju par vadības un kontroles instrumentiem.

a) Komisija sagaida, ka finanšu pārvaldības instrumentu kopums atbalsta saņēmējiem būs pieejams 2010. gada beigās. Finanšu pārvaldības instrumentu kopuma galvenais mērķis ir sniegt praktiskus norādījumus viegli lietojamā formātā, lai atbalsta saņēmējiem palīdzētu izpildīt finanšu pārvaldības noteikumus EK finansētās ārējā atbalsta darbības.

37. Pārstāvniecības veic daudz papildu pārbaudes, lai novērstu trūkumus valstu kredītrīkotāju dienestos.

PALĀTAS APSVĒRUMI

39. Revīzijas, kuru izpildi saskaņā ar pamat nolīgumu uzdod veikt *EuropeAid* centrālie dienesti, sniedz vērtīgu informāciju par sistēmiskām nepilnībām projektu kontroles sistēmās un par potenciāli neattiecināmu izdevumu līmeni un veidu. Centrālie dienesti katru gadu analizē šo revīziju rezultātus un īstenotājorganizāciju līmenī veic pēcpārbaudes atkārtotajiem konstatējumiem; tie attiecas uz nepietiekamu dokumentāciju vai tās trūkumu un nepareizu iepirkuma procedūru izmantošanu. *EuropeAid* centrālie dienesti pašlaik izstrādā finanšu pārvaldības instrumentu kopumu, lai novērstu kļūdu cēloņus, paaugstinot īstenotājorganizāciju zināšanas un izpratni par finanšu pārvaldības noteikumiem. 2009. gadā *EuropeAid* centrālie dienesti veica 14 pārbaudes apmeklējumus. Turklāt par attiecīgajiem reģioniem atbildīgie direktorāti pēc savas iniciatīvas apmeklēja pārstāvniecības. Šie pasākumi sniedza nodrošinātas mācības un atbalstu, kā arī vērtīgus ieteikumus, kā uzlabot iekšējo kontroli pārbaudītajās pārstāvniecībās.

40. *EuropeAid* centrālie dienesti analizē ārējā atbalsta pārvaldības ziņojumus, ko pārstāvniecības sagatavo divas reizes gadā, un šī analīze liecina, ka atbalsta efektīvu īstenošanu parasti traucē lielā darbinieku mainība un grūtības atrast darbiniekus ar vajadzīgo pieredzi, īpaši nestabilajās valstīs. Daudzās vakances pārstāvniecībās ir iekļautas *EuropeAid* riska reģistrā kā būtisks risks 2010. gadā.

41. *EuropeAid* centrālie dienesti uzrauga ar atbilstību saistītos jautājumus, veicot darījumu *ex post* pārbaudes. 2009. gadā tie nolēma paplašināt šo pārbaudītu tvērumu, lai iekļautu atbilstīgumu finansēšanas nolīgumiem un līgumu slēgšanas procedūrām; šīs izmaiņas stāsies spēkā 2010. gadā. Turklāt *EuropeAid* ir paredzējis 2010. gadā pārskatīt savu pieeju kopumā, lai izskatītu iespējas turpmāk pastiprināt šādu pārbaudītu nozīmi un uzlabot efektivitāti gan attiecībā uz pakārtoto darījumu pareizības pārbaudi, gan attiecībā uz kredītrīkošanu veikto *ex ante* pārbaudītu kvalitāti.

Ārējās revīzijas

42. Palāta atzina, ka ārējā revīzija bija efektīva attiecībā uz *EuropeAid* centrālajiem dienestiem, bet daļēji efektīva attiecībā uz pārstāvniecībām.

43. Palātas veiktajā revīzijā tika konstatēts, ka 2009. gadā ārējo revīziju pārvaldība ir ievērojami uzlabojusies. Gada revīziju plāni tika sagatavoti, balstoties uz strukturētu riska novērtējumu, ko veica saskaņā ar *EuropeAid* pamatnostādņiem. Revīzijas veica paredzētajā laikā, un salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem konsolidētā revīziju plāna izpildes rādītāji ir uzlabojusies.

KOMISIJAS ATBILDES

39. Komisija ir gandarīta, ka Palāta atzinīgi novērtē pasākumus, ko *EuropeAid* veica pārbaudes revīzijās un uzraudzības komandējumos.

40. Apstākļos, kad amata vietu skaits Komisijā līdz 2013. gadam netiks palielināts, *EuropeAid* savas kompetences ietvaros, izmantojot aktīvu cilvēkresursu politiku, risina personāla jautājumu pārstāvniecībās. Jautājums par vakancēm galvenokārt attiecas uz līgumdarbiniekiem; jautājums nav par darbinieku lielo mainību, bet drīzāk par tādu darbinieku atrašanu, kam būtu atbilstošas zināšanas. Darbinieku atlase, ko iepriekš veica galvenie dienesti, tagad šā ilgstošā procesa saīsināšanas nolūkā ir deleģēta pārstāvniecību vadītājiem. Vienlaicīgi *EuropeAid* turpina regulāri pieprasīt jaunus rezerves sarakstus ar pietiekamu kandidātu skaitu, lai varētu pieņemt darbā darbiniekus visiem amatiem un visām valsts kategorijām.

PALĀTAS APSVĒRUMI

44. Tika pienācīgi piemēroti jaunie revīzijas uzdevumi, kas pieņemti 2007. gada oktobrī, tādējādi veicinot standartizētāku revīzijas pieeju. Palātas pārbaudītajos gadījumos EuropeAid bija reaģējis uz revīzijas secinājumiem, īpaši saistībā ar neattiecināmu summu finansiālu korekciju, tai izmantojot līdzekļu piedziņu vai atskaitījumus no turpmākiem vai gala maksājumiem. Tomēr uzlabotie revīzijas uzdevumi 2009. gadā vēl pilnībā neaplicināja savu efektivitāti, jo daudzi galīgie revīzijas ziņojumi joprojām balstījās iepriekšējos revīzijas uzdevumos, kuri nav tik precīzi, īpaši attiecībā uz revīzijas atzinuma redakciju.

45. Vairākās jomās vēl ir nepieciešami uzlabojumi. Nepietiekamais darbinieku skaits pārstāvniecībās neļauj veikt uz riska analīzi balstītas revīzijas, un prioritāte tiek piešķirta obligāti veicamajām revīzijām. Tas negatīvi ietekmē arī revīzijas konstatējumu izskatīšanas ilgumu, tāpēc pastāv risks, ka neattiecināmi maksājumi var kļūt neatgūstami.

46. CRIS Audit sistēma (revīzijas pārvaldības informācijas sistēma) ļāva palielināt EuropeAid spējas uzraudzīt revīzijas pasākumus, apkopot un analizēt revīzijas konstatējumus un ieteikumus, kā arī uz tiem reaģēt. Tomēr, tāpat kā iepriekšējos gados⁽²²⁾, kaut arī EuropeAid centrālie dienesti ir izsūtījuši atgādinājumus un ir atjauninājuši pamatnostādnes, ne visas pārstāvniecības laikus un pilnībā reģistrē datus; tas negatīvi ietekmē to apkopoto datu ticamību, kurus izmanto vadības informācijai, piemēram, revīzijas atzinumu būtību un neattiecināmo izdevumu īpatsvaru. Turklāt CRIS Audit sistēma ne vienmēr sniedz precīzus datus par revīziju izmaksām, un šī sistēma nav veidota tā, lai sniegtu informāciju par finanšu korekcijām, kuras veic pēc revīzijām. Tādējādi EuropeAid vēl neizmanto šā rīka potenciālu pilnībā, īpaši tam, lai nodrošinātu, ka biroja revīzijas stratēģija ir izmaksu ziņā efektīva.

Iekšējā revīzija

47. Palāta novērtēja iekšējo revīziju kā daļēji efektīvu.

⁽²²⁾ 39. punkts 2008. gada pārskatā par darbībām, ko finansē no Eiropas Attīstības fondiem.

KOMISIJAS ATBILDES

44. Vairāk nekā 95 % no galveno apakšuzņēmēju 2009. gada revīzijas ziņojumiem (pretstatā 40 % 2008. gadā) tika iesniegti formātā, kas bija spēkā pēc 2007. gada 1. oktobra (skatīt gada darbības pārskata 38. zemsvītras piezīmi 3.1.2.1.2. iedaļā).

45. Lai arī ir taisnība, ka personāla ierobežojumi var negatīvi ietekmēt revīzijas konstatējumu izskatīšanas ilgumu, tomēr lielākais vairums revīzijas ziņojumu ir jāsaņem, pirms Komisija veic galīgo maksājumu, un tādēļ risks, ka līdzekļi kļūst neatgūstami, ir ļoti ierobežots.

EuropeAid 2009. gadā turpināja veikt pasākumus revīzijas jomā un 15 pārstāvniecībās rīkoja sešus EAF mācību kursus, kurus apmeklēja 180 pārstāvniecību darbinieki un 220 ārējie darbinieki (darbinieki no kredītrīkotāju birojiem, ministrijām, NVO un revīzijas uzņēmumiem, kā arī projektu vadītāji).

46. Pārstāvniecībām regulāri, tostarp revīzijas semināru un mācību laikā, tiek atgādināts, ka CRIS revīzijas dokumentācija laikus jāatjaunina. Kopš 2010. gada februāra katru reizi, kad tiek parakstīts līgums veikt revīziju (CRIS līgums), līguma parakstīšanas datums automātiski tiek attiecināts uz CRIS revīziju. Tāpat arī jaunais rezultātu ekrāns ir pilnīgāks un vieglāk aizpildāms, un revīziju nevar slēgt, ja šis lauks nav aizpildīts. Tas ietver revīzijas atzinumu un neattiecināmo izdevumu apjomu. CRIS iekasēšanas rīkojuma paraugā ir iekļauta informācija par revīzijas rezultātā izdotajiem iekasēšanas rīkojumiem. Saistībā ar konsolidāciju varētu apsvērt dažus uzlabojumus, taču, lai tos panāktu, vajadzīgi turpmāki uzlabojumi IT jomā. Ir pieejama informācija par galīgo konstatēto neattiecināmo izdevumu summu, kas galīgā maksājuma laikā tika izlabota. Šī summa 2009. gadā veidoja 0,7 % no fakturrēķinā norādītajām summām.

47. Komisija uzskata, ka AIDCO iekšējā revīzija, neraugoties uz traucējumiem tās darbībā 2009. gadā, šajā gadā bija efektīva. Lai arī laikposmā no 1. jūlija līdz 15. novembrim Iekšējās revīzijas nodaļas vadītāja postenis bija brīvs, nodaļa pabeidza deviņas pēcpārbaudes revīzijas (attiecībā pret astoņām plānotajām). Attiecībā uz jaunām revīzijām 2009. gadā četru plānoto ziņojumu vietā tika iesniegts viens galīgais revīzijas ziņojums un divi revīzijas ziņojuma projekti (kas saskaņā ar Iekšējās revīzijas dienesta metodi veido 85 % no galīgā revīzijas ziņojuma).

PALĀTAS APSVĒRUMI

48. Iekšējās revīzijas nodaļa (IRN) darbojās atbilstoši mērķim sniegt ģenerāldirektoram pārlicību par riska pārvaldības, kontroles un iekšējo pārvaldības procesu efektivitāti un produktivitāti. Tomēr nodaļa nespēja darboties pilnībā, jo to ļoti iespaidoja apstākļi, kurus tā nevarēja ietekmēt, proti, nepietiekams darbinieku skaits, tostarp gandrīz gadu bija vakanta nodaļas vadītāja vieta. Tāpēc IRN nespēja pilnībā izpildīt 2009. gada darba plānu. Otrās pēcpārbaudes revīzijas ziņojumā par *EuropeAid* iekšējās revīzijas nodaļas pašnovērtējuma apstiprinājumu Komisijas iekšējais revīzijas dienests atkārtoti minēja, ka *EuropeAid* vadībai ir nepieciešams ilgs laiks, lai īstenotu IRN sniegtos ieteikumus.

Komisijas vadības apliecinājumu ticamība

49. Komisijas vadības apliecinājumu pārbaūžu rezultāti ir apkopoti **3. pielikumā**.

50. Gada darbības pārskats patiesi atspoguļo dažādu ieviesto pārraudzības un kontroles sistēmu piemērošanu un rezultātus. Tas ir skaidrs un informatīvs, īpaši tāpēc, ka tajā ir izmantoti kvantitatīvie rādītāji. Tajā ir norādīts, ka, ņemot vērā daudzgadu kontroles sistēmas koncepciju un tās darbības rezultātus, *EuropeAid* neuzskata, ka atlikušo kļūdu īpatsvars portfeli ir tāds, lai formulētu atrunu ģenerāldirektora ticamības deklarācijā⁽²³⁾. Tomēr nav sniegti apliecinājoši dokumenti šāda apgalvojuma apstiprināšanai. Tā kā nebija pieejams viens no galvenajiem rādītājiem, ar kuru aplēs atlikušo kļūdu finansiālo ietekmi pēc visām īstenotajām *ex ante* un *ex post* pārbaudēm⁽²⁴⁾, *EuropeAid* nevar pierādīt, ka nepilnību un kļūdu finansiālā ietekme ir zem noteiktā būtiskuma sliekšņa.

51. Attiecībā uz 2009. finanšu gadu *EuropeAid* ģenerāldirektors puda pamatotu pārlicību par to, ka esošās kontroles procedūras sniedz vajadzīgās garantijas par darījumu pareizību. Palātas veiktā revīzija šo apgalvojumu neapstiprina. Tās laikā konstatēja, ka *EuropeAid* sistēmas bija daļēji efektīvas un ka maksājumos kopumā bija būtiskas kļūdas; no EAF līdzekļiem veiktajos maksājumos būtisku kļūdu nebija, turpretī tajos, ko *EuropeAid* veica no Kopienų vispārējā budžeta ārējo attiecību un attīstības jomā, bija būtiskas kļūdas⁽²⁵⁾. Palāta uzskata, ka ģenerāldirektora deklarācijā un gada darbības pārskatā daļēji objektīvi novērtēta finanšu pārvaldības pareizība.

KOMISIJAS ATBILDES

50. Komisija ir pārliecināta, ka gada darbības pārskata četros "pārlicības" veidošanas blokos minētie kvalitātes un kvantitātes rādītāji patiešām ir pierādījums, kas pastiprina ģenerāldirektora paziņojumu par pamatotu pārlicību. Tomēr *EuropeAid* atzīst, ka varētu darīt vairāk, lai saistībā ar daudzgadu kontroles sistēmu izstrādātu īpašus rādītājus, un 2010. gadā tika sākts darbs, lai izskatītu iespējamās metodes attiecībā uz atlikušo kļūdu finansiālās ietekmes izvērtēšanu.

⁽²³⁾ 56. lpp.

⁽²⁴⁾ Sk. 29. un 54. punktu Revīzijas palātas 2008. gada pārskatā par EAF.

⁽²⁵⁾ Sk. 6. nodaļu Revīzijas palātas 2009. gada pārskatā par budžeta izpildi.

PALĀTAS APSVĒRUMI

KOMISIJAS ATBILDES

Secinājumi un ieteikumi

52. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu un saskaņā ar Finanšu regulu un galvenā grāmatveža pieņemtajiem noteikumiem, Palāta secina, ka EAF pārskati par 2009. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Eiropas Attīstības fondu finanšu stāvokli un to darbības rezultātus un naudas plūsmu minētajā datumā slēgtajā gadā. Palāta vērš uzmanību uz 17. un 18. punktā formulētajiem apsvērumiem par garantiju summām.

53. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka attiecībā uz 2009. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu:

- a) Eiropas Attīstības fondu ieņēmumos būtisku kļūdu nebija;
- b) EAF saistībās būtisku kļūdu nebija, taču ļoti bieži bija sastopamas skaitļos neizsakāmas kļūdas;
- c) Eiropas Attīstības fondu maksājumos būtisku kļūdu nebija, tomēr tajos bija daudz skaitļos neizsakāmu kļūdu.

54. Kā minēts Revīzijas palātas 2008. gada pārskatā par EAF⁽²⁶⁾, *EuropeAid* ir izveidojis visaptverošu kontroles stratēģiju. 2009. gadā *EuropeAid* turpināja nozīmīgi uzlabot pārraudzības un kontroles sistēmu izveidi un ieviešanu, tomēr dažās jomās vēl ir nepilnības. Pamatojoties uz savu revīzijas darbu, Palāta secina, ka *EuropeAid* pārraudzības un kontroles sistēmas daļēji efektīvi nodrošināja maksājumu pareizību. Šādā kontekstā skatāmi turpmāk minētie ieteikumi:

- a) saistībā ar plānoto visaptverošās kontroles stratēģijas pārskatīšanu *EuropeAid* vajadzētu izstrādāt galveno rādītāju atlikušo kļūdu finansiālās ietekmes aprēķināšanai pēc visām īstenotajām *ex ante* un *ex post* pārbaudēm, balstoties, piemēram, uz statistiski reprezentatīvu slēgto projektu paraugu;
- b) šīs pārskatīšanas laikā *EuropeAid* būtu jānovērtē dažādu kontroles sistēmu efektivitāte izmaksu ziņā un jo īpaši darījumu *ex post* kontroles sistēma;

54. *EuropeAid* savas pārbaudes ir izstrādājis tā, lai tās aptvertu daudzgadu projektu pilnu dzīves ciklu. *EuropeAid* uzskata, ka šīs pārraudzības un kontroles sistēmas ir efektīvas un katru gadu ir ievērojami uzlabojušās, kā to atspoguļo pilnībā pareizi veikto maksājumu īpatsvara palielināšanās, ko Palāta ir konstatējusi savā paraugā. Ir īstenoti Palātas pēdējos gados sniegtie ieteikumi, un daudzus no šiem uzlabojumiem Palāta ir atzinīgi novērtējusi, kā rezultātā būtiski galveno kontroles sistēmu elementi tiek uzskatīti par "efektīviem".

- a) Komisija 2010. gadā sāka darbu pie iespējamo metožu izskatīšanas, lai izstrādātu galveno rādītāju atlikušo kļūdu lēstajai finansiālajai ietekmei, kā norādīts Komisijas atbildēs uz 2008. gada pārskatu.
- b) Komisija 2010. gada sākumā sāka darbu pie savu kontroles stratēģiju pārskatīšanas, kā norādīts Komisijas atbildēs uz 2008. gada pārskatu. Komisija 2010. gadā sagatavos Paziņojumu par pieļaujamo kļūdas risku ārējās palīdzības jomā.

⁽²⁶⁾ 55. punkts.

PALĀTAS APSVĒRUMI

- c) *EuropeAid* būtu jāpabeidz darbs pie finanšu pārvaldības instrumentu kopuma un par to jāinformē, lai izmantotu šos instrumentus bieži sastopamu kļūdu objektīvā riska novēršanā īstenotājorganizāciju, līgumslēdzēju un saņēmēju līmenī un lai tiem nodrošinātu pienācīgas zināšanas par finanšu pārvaldību un attiecināmības noteikumiem;
- d) *EuropeAid* arī turpmāk jācenšas panākt, lai pārstāvniecības izsmēloši un laikus reģistrētu datus *CRIS Audit* sistēmā;
- e) *CRIS Audit* sistēmas koncepcija būtu jāmaina, lai tā sniegtu informāciju par galīgajiem neattiecināmajiem izdevumiem un par finanšu korekcijām, kas veiktas pēc revīzijas konstatējumu izskatīšanas kopā ar revidēto vienību.

55. Attiecībā uz budžeta atbalstu Palāta iesaka *EuropeAid*:

- a) nodrošināt, lai īpašajos nosacījumos, kas saistīti ar maksājuma mainīgās daļas izmaksu atkarībā no rezultātiem, būtu skaidri formulēti rādītāji, mērķi, aprēķina metodes un avoti, kas ļauj pārlicināties par atbilstmi šiem nosacījumiem;
- b) nodrošināt, lai pārstāvniecību pārskati sniegtu strukturētus un dokumentētus pierādījumus par to, kā ir uzlabojusies publisko finanšu pārvaldība, sniedzot skaidrus kritērijus, kas jāpiemēro uzlabojumu novērtēšanai (piemēram, rezultāti, kas attiecīgā laika posmā jāasniedz saņēmējvalsts valdībai), kritērijus, lai novērtētu, vai ir panākta virzība uz priekšu, un kādu iemeslu dēļ reformu programmu nevarēja īstenot saskaņā ar plānu.

KOMISIJAS ATBILDES

- c) Finanšu pārvaldības instrumentu kopuma izstrāde tiks pabeigta 2010. gadā, un Palātas izvirzītie jautājumi tiks pienācīgi apsvērti.
- d) *EuropeAid* turpinās darbu pie tā, lai nodrošinātu, ka informācija *CRIS* revīzijā tiek precīzi un laikus reģistrēta.
- e) Neattiecināmo izdevumu summa *CRIS* revīzijā jāreģistrē pirms revīzijas lietas slēgšanas (kopš 2010. gada februāra obligāti aizpildāms lauks). *CRIS* iekasēšanas rīkojuma paraugā ir iekļauta informācija par revīzijas rezultātā izdotajiem iekasēšanas rīkojumiem. Saistībā ar konsolidāciju varētu apsvērt dažus uzlabojumus, taču, lai tos panāktu, vajadzīgi turpmāki uzlabojumi IT jomā. Ir pieejama informācija par galīgo konstatēto neattiecināmo izdevumu summu, kas galīgā maksājuma laikā tika izlabota. Šī summa 2009. gadā veidoja 0,7 % no faktiski rēķinā norādītajām summām.

55.

- a) Komisija atzīst, cik būtiska ir lielāka stingrība, nosakot darbības mērķus, aprēķina metodes un pārbaudes avotus. Šim jautājumam lielāka uzmanība tiek veltīta *EuropeAid* salīdzinošās vērtēšanas procesā (kvalitātes atbalsta grupa), lai apsvērtu jaunas programmas.
- b) Komisija ir izstrādājusi pārskatītu sistēmu, lai pārraudzītu un ziņotu par progresu valsts finanšu pārvaldībā, galveno uzmanību pievēršot tam, kādi rezultāti ir sasniegti salīdzinājumā ar sākotnēji gaidīto. Pārskatītais formāts tika pabeigts 2010. gada jūnijā, un, balstoties uz valstu ziņojumiem, kuros šī pārskatītā pieeja tiks izmantota, tiks izvērtētas tiesības saņemt izmaksu par atlikušo laiku 2010. gadā un turpmākajiem gadiem.

1. PIELIKUMS

EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDU DARĪJUMU PĀRBAUŽU REZULTĀTI

	2009. gads						2008. gads	2007. gads
	Projekti		Budžeta atbalsts		Kopā			
PARAUGA LIELUMS UN UZBŪVE								
Saistību kopsumma	40		10		50		45	60
Kopējais darījumu skaits (no tiem):	150		20		170		170	148
avansi	0		0		0		40	0
starpposma/gaļīgie maksājumi	150		20		170		130	148
PĀRBAUŽU REZULTĀTI								
(% un darījumu skaits)								
Darījumi, kuros nav kļūdu	80 %	{120}	65 %	{13}	78 %	{133}	76 %	63 %
Darījumi, kuros ir kļūdas	20 %	{30}	35 %	{7}	22 %	{37}	24 %	37 %
KĻŪDAINO DARĪJUMU ANALĪZE								
(% un darījumu skaits)								
Darījumu analīze pēc kļūdu veida								
Skaitļos neizsakāmas kļūdas	57 %	{17}	100 %	{7}	65 %	{24}	61 %	49 %
Skaitļos izsakāmas kļūdas	43 %	{13}	0 %	{0}	35 %	{13}	39 %	51 %
tostarp:								
attiecināmības kļūdas	23 %	{3}	0 %	{0}	23 %	{3}	44 %	68 %
reālas pastāvēšanas kļūdas	23 %	{3}	0 %	{0}	23 %	{3}	38 %	21 %
precizitātes kļūdas	54 %	{7}	0 %	{0}	54 %	{7}	19 %	11 %
SKAITĻOS IZSAKĀMO KĻŪDU APLĒSTĀ IETEKME								
Iespējamākais kļūdu īpatsvars								
< 2 %	X							
no 2 % līdz 5 %							X	X
> 5 %								

2. PIELIKUMS

EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDU UN NO VISPĀRĒJĀ BUDŽETA MAKSĀTĀ ATTĪSTĪBAS ATBALSTA KONTROLES
SISTĒMU PĀRBAUŽU REZULTĀTI

Atlasīto pārraudzības un kontroles sistēmu novērtējums

Attiecīgā sistēma	Ex ante pārbaudes	Uzraudzība un pārraudzība	Ārējās revīzijas	Iekšējās revīzijas	Kopvērtējums
Centrālie dienesti <i>EuropeAid</i>					
Pārstāvniecības				—	

Pārraudzības un kontroles sistēmu kopvērtējums

Kopvērtējums	2009. g.	2008. g.	2007. g.

Apzīmējumi

	efektīvi
	daļēji efektīvi
	neefektīvi
—	neattiecas vai nav vērtēts

3. PIELIKUMS

KOMISIJAS VADĪBAS APLIECINĀJUMU PĀRBAUŽU REZULTĀTI SAISTĪBĀ AR EIROPAS ATTĪSTĪBAS FONDIEM UN NO VISPĀRĒJĀ BUDŽETA MAKSĀTĀ ATTĪSTĪBAS ATBALSTA JOMĀ

Galvenie ģenerāldirektorāti	Ģenerāldirektora sniegtās deklarācijas veids (*)	Formulētās atrunas	Palātas apsvērumi	Ticamības kopvērtējums
EuropeAid sadarbības birojs	Bez atrunām	—	<i>EuropeAid</i> ir izveidojis visaptverošu kontroles stratēģiju un turpināja ievērojami uzlabot pārraudzības un kontroles sistēmu koncepciju un īstenošanu. Tomēr Palātas revidenti konstatēja, ka dažās kontroles sistēmās joprojām ir nepilnības un ka maksājumos ir būtiskas kļūdas.	B

(*) Atsaucoties uz ģenerāldirektora sagatavoto deklarāciju, viņam ir pamatota pārliecība par to, ka izveidotās kontroles procedūras sniedz vajadzīgās garantijas par darījumu pareizību.

A: Ģenerāldirektora deklarācijā un gada darbības pārskatā objektīvi novērtēta finanšu pārvaldības pareizība.

B: Ģenerāldirektora deklarācijā un gada darbības pārskatā daļēji objektīvi novērtēta finanšu pārvaldības pareizība.

C: Ģenerāldirektora deklarācijā un gada darbības pārskatā nav objektīvi novērtēta finanšu pārvaldības pareizība.

4. PIELIKUMS

GALVENO TICAMĪBAS DEKLARĀCIJAS APSVĒRUMU PĒCPĀRBAUDE

	Palātas apsvērums	Palātas analīze	Palātas ieteikumi	Komisijas atbilde
1.	Tomēr joprojām skaidrāk jāformulē secinājumi par to, kā dažādo kontroles mehānismu rezultāti pamato ģenerāldirektora pārliecību, un jāizstrādā galvenais rādītājs par atlikušo kļūdu aplēsto finansiālo ietekmi pēc tam, kad ir veiktas visas <i>ex ante</i> un <i>ex post</i> pārbaudes. (2008. gada pārskats, 54. punkts.)	2009. gada darbības pārskats patiesi atspoguļo ieviesto pārraudzības un kontroles sistēmu piemērošanu un rezultātus. Tas ir skaidrs un informatīvs, īpaši tāpēc, ka tajā ir izmantoti kvantitatīvie rādītāji. Tomēr tas nesniedz skaidrus pierādījumus par to, ka dažādo kontroles mehānismu sniegtie rezultāti palīdz ģenerāldirektoram iegūt pamatotu pārliecību, ka nepilnību un kļūdu finansiālā ietekme ir zem noteiktā būtiskuma sliekšņa.	Saistībā ar plānoto visaptverošās kontroles stratēģijas pārskatīšanu <i>EuropeAid</i> vajadzētu izstrādāt galveno rādītāju atlikušo kļūdu finansiālās ietekmes aprēķināšanai pēc visām īsteno-tajām <i>ex ante</i> un <i>ex post</i> pārbaudēm.	<i>Komisija 2010. gadā sāka izskatīt iespējamo izstrādes metodiku galvenajam rādītājam atlikušo kļūdu finansiālās ietekmes aprēķināšanai, kā tas ir minēts Komisijas atbildēs Pārskatā par 2008. finanšu gadu.</i>
2.	<i>Ex ante</i> pārbaudes jāuzlabo, pievēršoties galvenajiem riskiem. (2008. gada pārskats, 55. punkta a) apakšpunkts.)	Vēl ir trūkumi izdevumu attiecināmības pārbaudēs, pieprasīto summu aprēķinos un attiecībā uz vajadzīgo apliecinājuma dokumentu pieejamību.	<i>EuropeAid</i> būtu jāpabeidz darbs pie finanšu pārvaldības instrumentu kopuma un par to jāinformē, lai izmantotu šos instrumentus bieži sastopamu kļūdu objektīvā riska novēršanā īsteno-tājorganizāciju, līgumslēdzēju un saņēmēju līmenī un lai tiem nodrošinātu pienācīgas zināšanas par finanšu pārvaldību un attiecināmības noteikumiem.	<i>Finanšu pārvaldības instrumentu kopums tiks pabeigts 2010. gadā, un Palātas izvirzītie jautājumi tiks pienācīgi ņemti vērā.</i>
3.	Gada revīziju plāni jāsaģatavo, pamatojoties uz strukturētāku riska analīzi un reālāku šim nolūkam pieejamo resursu novērtējumu. (2008. gada darbības pārskats, 55. punkta b) apakšpunkts.)	Gada revīziju plāni tika saģatavoti, balstoties uz strukturētu riska novērtējumu, ko veica saskaņā ar <i>EuropeAid</i> pamatnostādņem. Nepietiekamais darbinieku skaits pārstāvniecībās neļauj veikt uz riska analīzi balstītas revīzijas, un prioritāte tiek piešķirta obligāti veicamajām revīzijām. Tas negatīvi ietekmē arī revīzijas konstatējumu izskatīšanas ilgumu, tāpēc pastāv risks, ka neattiecināmi maksājumi var kļūt neatgūstami.	Gada revīziju plānošanā ir veikti apmierinoši pasākumi.	<i>Komisija piekrīt, ka revīziju plānošanā ir panākti ievērojami uzlabojumi.</i>
4.	Rūpīgi jāuzrauga gada revīziju plānu izpilde, lai atklātu nozīmīgas novirzes un savlaicīgi veiktu koriģējošus pasākumus. (2008. gada pārskats, 55. punkta c) apakšpunkts.)	<i>EuropeAid</i> centrālie dienesti, tostarp par attiecīgajiem reģioniem atbildīgie direktorāti, regulāri un pastāvīgi uzrauga izpildi. Ja nepieciešams, tiek analizētas novirzes un tiek veiktas koriģējošas darbības.	Veiktie pasākumi ir apmierinoši.	<i>Komisija piekrīt, ka revīziju plānu izpildes uzraudzībā ir panākti ievērojami uzlabojumi.</i>

	Palātas apsvērumi	Palātas analīze	Palātas ieteikumi	Komisijas atbilde
5.	Jāpaplašina <i>CRIS Audit</i> funkcijas, lai varētu efektīvāk un produktīvāk uzraudzīt revīzijas pasākumus, analizēt revīzijas konstatējumus un ieteikumus, kā arī veikt to izpildes pēcpārbaudi (2008. gada pārskats, 55. punkta d) apakšpunkts.)	<i>CRIS Audit</i> sistēma ne vienmēr sniedz precīzus datus par revīziju izmaksām un nesniedz informāciju par finanšu korekcijām, kuras veic pēc revīzijām.	<i>CRIS Audit</i> sistēmas koncepcija būtu jāmaina, lai tā sniegtu informāciju par galīgajiem neatbilstošajiem izdevumiem un par finanšu korekcijām, kas veiktas pēc revīzijas konstatējumu izskatīšanas kopā ar revidēto vienību.	Pēc 2010. gada februārī veiktajiem pilnveidojumiem <i>CRIS Audit</i> sistēmā neattiecināmo izdevumu summa ir jānorāda pirms revīzijas ieraksta slēgšanas. Attiecībā uz tiem līdzekļu piedziņas rīkojumiem, kuri izdoti pēc revīziju rezultātu iegūšanas, informācija tiek iekļauta <i>CRIS</i> sistēmas piedziņas rīkojumu modulī.
6.	<i>EuropeAid</i> jāpanāk, lai pārstāvniecības izsmelīgi un savlaicīgi reģistrētu datus <i>CRIS Audit</i> sistēmā. (2008. gada pārskats, 55. punkta e) apakšpunkts.)	Kaut arī <i>EuropeAid</i> centrālī dienesti ir izsūtījuši atgādinājumus un ir atjauninājuši pamatnostādnes, neviena pārstāvniecība neregistrē datus laikus un pilnībā. Tas negatīvi ietekmē to apkopoto datu ticamību, kurus izmanto vadības informācijai, piemēram, revīzijas atzinumu veidu un neattiecināmo izdevumu īpatsvaru.	<i>EuropeAid</i> arī turpmāk jācenšas panākt, lai pārstāvniecības izsmelīgi un laikus reģistrētu datus <i>CRIS Audit</i> sistēmā.	<i>EuropeAid</i> arī turpmāk centīsies nodrošināt pareizu un precīzu informācijas reģistrēšanu <i>CRIS Audit</i> sistēmā.
7.	Ņemot vērā rezultātus, ko devusi par ĀKK valstīm atbildīgā direktorāta pieņemta pieeja, <i>EuropeAid</i> jāpārskata darījumu <i>ex post</i> kontroles sistēma, lai novērtētu, vai ir nepieciešams un iespējams paplašināt šādu kontroles mehānismu darbības jomu. (2008. gada pārskats, 55. punkta f) apakšpunkts.)	<i>EuropeAid</i> 2009. gadā paplašināja šo pārbažu tvērumu, lai iekļautu atbilstīgumu finansēšanas nolīgumiem un līgumu slēgšanas procedūram. Tas ir paredzējis 2010. gadā pārskatīt savu pieeju kopumā, lai izskatītu iespējas turpmāk pastiprināt šādu pārbažu nozīmi un uzlabot efektivitāti gan attiecībā uz pakārtoto darījumu pareizības pārbaudi, gan attiecībā uz kredītrikotāju veikto <i>ex ante</i> pārbažu kvalitāti.	Šīs pārskatīšanas laikā <i>EuropeAid</i> vajadzētu novērtēt dažādu kontroles sistēmu efektivitāti izmaksu ziņā, konkrēti, darījumu <i>ex post</i> kontroles sistēmu, un izvērtēt, vai ir nepieciešama un iespējama statistiski reprezentatīva slēgto projektu parauga ikgadējā revīzija.	Komisija sāka darbu pie kontroles stratēģijas pārskatīšanas (tostarp pie iespējamā rādītāja atlikušo kļūdu īpatsvaram, balstoties uz slēgto projektu statistiski reprezentatīva parauga revīziju) 2010. gada sākumā, kā tas ir izklāstīts Komisijas atbildēs Pārskatā par 2008. finanšu gadu. 2010. gadā Komisija sagatavos paziņojumu par pieļaujamo kļūdu risku ārējā atbalsta jomā.
8.	<i>EuropeAid</i> arī turpmāk ir jāpieliek pūliņi, lai pamatotu savus lēmumus par budžeta atbalsta attiecināmību ar strukturētu un oficiālu pierādījumu tam, ka saņēmējvalstī ir attiecīga reformu programma, lai novērstu visas būtiskās nepilnības pārskatāmā termiņā, un ka valsts ir apņēmusies to īstenot. (2008. gada pārskats, 56. punkta a) apakšpunkts.)	Desmitā EAF finansēšanas nolīgumi nodrošina skaidrāku pamatu vispārējo attiecināmības nosacījumu novērtēšanai. Saistībā ar publisko finanšu pārvaldības kritēriju, finansēšanas nolīgumi atsauca uz novērtēšanas sistēmām, par kurām ir vienojušās valdības, Komisija un citi līdzekļu piešķirēji, piemēram, uz darbības izvērtēšanas sistēmu, kura jāizmanto budžeta atbalsta kopējā ikgadējā pārskata sagatavošanā. Šādu sistēmu izmantošana, izvirzot prioritāros mērķus, sastādot grafikus vai izmantojamās informācijas avotus, atvieglā paveiktā dokumentētu un strukturētu izvērtēšanu un tādējādi veicina līdzekļu izmaksāšanas lēmumu caurskatāmību.	Veiktie pasākumi ir apmierinoši.	Komisija piekrīt, ka lēmumu pieņemšanā ir veikti nozīmīgi pilnveidojumi saistībā ar budžeta atbalsta attiecināmību un līdzekļu izmaksāšanas nosacījumiem.

	Palātas apsvērumi	Palātas analīze	Palātas ieteikumi	Komisijas atbilde
9.	<p><i>EuropeAid</i> ir jānodrošina, lai visos turpmākajos finansēšanas nolīgumos būtu izsmeltošs un skaidrs pamats maksājumu nosacījumu atbilstības izvērtēšanai. (2008. gada pārskats, 56. punkta b) apakšpunkts.)</p>	<p>Īpašie nosacījumi, kas saistīti ar maksājuma mainīgās daļas izmaksu atkarībā no rezultātiem, bieži vien nav pietiekami skaidri attiecībā pret rādītāju mērķvērtībām, avotiem, kas ļauj pārlicināties par atbilstīgiem šiem nosacījumiem, un aprēķina metodēm, un tas var negatīvi ietekmēt līdzekļu izmaksāšanas lēmumu caurskatāmību.</p>	<p><i>EuropeAid</i> būtu jānodrošina, lai īpašajos nosacījumos, kas saistīti ar maksājuma mainīgās daļas izmaksu atkarībā no rezultātiem, būtu skaidri formulēti rādītāji, mērķi, aprēķina metodes un avoti, kas ļauj pārlicināties par atbilstīgiem šiem nosacījumiem.</p>	<p>Komisija atzīst, ka ir svarīgi stingrāk definēt rezultātīvos mērķrādītājus, aprēķina metodes un pārbažu avotus. Šis jautājums tiek aktīvi risināts <i>EuropeAid</i> profesionālāp- skatē (kvalitātes atbalsta grupā), izvērtējot jaunu programmu īstenošanu.</p>